

OVAL-Info

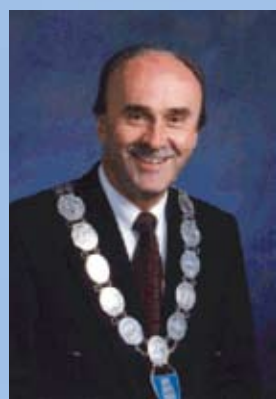
VA- Ledningsnett - INFO nr. 3 - September 2007

Larvik kommune

Et splitter nytt Larvik

Du kan se det allerede før du kommer til selve byen: Nord for Larvik er Skanska i ferd med å bygge om hele E18 med ny 4-felts vei med i alt 15 (!) broer og ny hovedavkjøring inn til byen. Og i og rundt bykjernen er byggarbeidene

Ordfører Riise Jensen får snart en nesten ny by å styre.

skapt en voldsom holdningsendring i både det offentlige og private og hos mann og kvinne i gata, mener ordfører Øyvind Riise Jensen som med rette er stolt av den "nye" byen sin.

- Vi har hatt klokkertro på potensialet for Larvik-regionen og har forsøkt å legge til rette for ny vekst. De første spirene kunne vi se for noen år tilbake – nå ser det ut som det ene prosjektet tar det andre og både vilje og økonomi er på plass for langsiktig positiv utvikling.

Men hva med vann og avløpssystemene? Tåler de nysatsingen?

- Det har vi tilrettelagt fra lang tid tilbake. Vi har brukt titalls millioner kroner årlig over lang tid for at de kommunale tjenestene på vann- og avløpssiden ikke skal stanse en positiv trend, og disse grunninvesteringene betaler seg nå, forsikrer ordfører Riise Jensen.

i gang med en diger ny ferjeterminal, et moderne nytt hotell på Fritzøe brygge, et ny storskole, en ny idrettsarena med plass til 4000 pluss nye industri- og boligområder i ytterkant av byen.

- Dette er resultater av en langsiktig, målbevisst innsats for å snu en negativ trend i regionen. Vi har kalt prosjektet "Branding Larvik" og det er

GAMBLER IKKE MED DRIKKEVANNET

I Las Vegas i USA bruker byplanleggerne det "norske" verktøyet "CARE-W" for å fornye og utbedre drikkevannsnettet i byen. Norske spesialister fra Sintef har vært i gambling-hovedstaden flere ganger for å hjelpe amerikanerne med å tilrettelegge prioritering, planlegging og gjennomføring av fornyelsesarbeidet.

- Las Vegas er en ørkenby i voldsom vekst, og en forutsetning for slik vekst er at man klarer å ta vare på vannressursene på en forsvarlig måte. Ledningsnettet må være effektivt og vannlekkasjer har man rett og slett ikke råd til, sier Sveinung Sægrov som er professor ved NTNU/Sintef og som har vært med i en bred europeisk gruppe som har utviklet dataverktøyet CARE-W (Computer Aided REhabilitation of Water networks).

- SINTEF ledet arbeidet med CARE-W og søsteprojektet CARE-S (Computer Aided REhabilitation of Sewer and Strom Water networks) som pågikk i fire år som EU-prosjekt. Protypene til de nye dataverktøyene var klare i 2005. Jeg presenterte CARE-W i et faglig forum i USA og kom der i kontakt med en kollega fra Polytechnic University i New York. Hun presenterte verktøyene på flere faglige møter i USA og møtte stor interesse fra flere amerikanske byer – blant annet Las Vegas som nå er kommet langt i planleggingsarbeidet med bistand fra oss og med hjelp av CARE-W systemet.

CARE-W er tilrettelagt slik at man først kartlegger ledningsnettet og deretter legger fornyelsesplan ut fra den tekniske tilstanden. Å skifte ledninger før det er nødvendig, er dyrt sløseri. Det gjelder å skifte ut når tiden er moden, men før det inntreffer brudd og skader. Ting

Professor Sveinung Sægrov har vært med på å utvikle dataverk-tøyet CARE-W som nå brukes til modernisering av vannledningene i Las Vegas.

må skje i riktig tempo og i riktig rekkefølge.

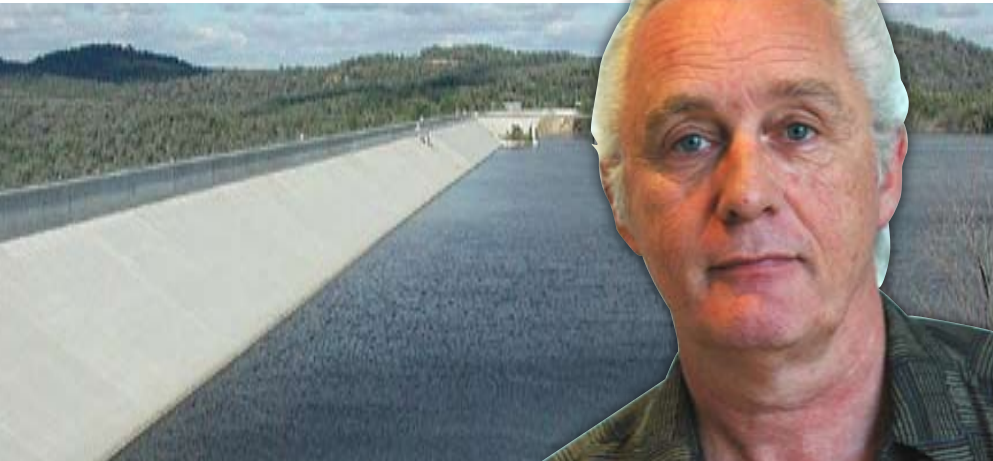
- Vi synes selvsagt det er spennende å få være med på planleggingen av rehabilitering og utbygging av drikkevannsnettet i en stor ørkenby, men mest ressurser bruker vi likevel på å bistå kommunene her i Norge, sier Sægrov. – Vi har samarbeidet med en lang rekke store og små kommuner – fra Oslo og Trondheim til Tønsberg, Larvik, Narvik og Asker for å nevne noen – med tilrettelegging og etablering av planer for VA-nettverkene.

- Med CARE-W systemene har vi fått et svært godt planleggingsverktøy som gir mulighet til å legge langsiktige, kostnadseffektive planer for utskiftning av det norske ledningsnettet som trenger en omfattende forbedring i de fleste deler av landet. I Sintef står vi mer enn gjerne til tjeneste med råd og råd, og vi er ikke lenger unna enn nærmeste telefon! Sier Sægrov.

● Fakta om VA-nettet – Tilgjengelige data pr. juni 2007

Lengde av kommunalt spillvannsførende avløpsnett er ca. 34 210 km. Medregnet offentlige overvannsledninger blir total lengde av alle offentlige avløpsledninger ca. 50 000 km.
 Lengde av kommunalt drikkevannsnett er ca. 47 000 km. Vannproduksjonen fra vannverkene er 490 liter per person og døgn. Vannforbruket i husholdningene er ca. 200 liter per person og døgn. Lekkasje i norske drikkevannsnett er i gjennomsnitt også ca. 200 liter per person og døgn. 85 % av Norges befolkning er knyttet til vannverk og deres drikkevannsledningsnett. Fornyelsen av avløpsnettet per år av total lengde har minket fra 0,56 % til 0,51 % i løpet av to år. Fornyelsen av drikkevannsnettet ligger nå på 0,69 % per år av total lengde, men ca 1/3 av drikkevannsnettet ligger likevel hos vannverk som praktisk talt ikke gjennomfører noen fornyelse.

Mattilsynes vannverkskontroll: EN VEKKER OGSÅ FOR VA-BRANSJEN!

Mattilsynets Morten Nicholls tror vannverksundersøkelsen vil føre til bedre drikkevann.

Mattilsynets landsdekkende kontroll av i alt 357 vannverk er avsluttet – med ganske dårlig resultat. Drikkevannsregisteret viser at mer enn halvparten av alle norske vannverk mangler godkjenning, og ved 202 av de undersøkte vannverkene ble det funnet ikke mindre enn 943 avvik fra forskriftene. Disse feilene omfattet bl.a. mangelfull hygienisk sikring.

- Vår vannverkskontroll var en kampanje for å få en oversikt og et statistisk grunnlag, og resultatene var ingen stor overraskelse selv om feilene som ble avdekket var mange, sier Morten Nicholls som er Mattilsynets drikkevannseksperter.

- Vi har kontrollert vannverkene tidligere, og vi vil nå følge opp de anmerkninger som er gitt og iverksette nye undersøkelser fortløpende. Av de funn som er gjort, synes jeg at vi alle bør notere at undersøkelsen avdekket at det på ingen måte er nok å ha en perm i hylla der det står skrevet "Internkontroll" eller lignende. Vi fant nemlig at mange vannverk har gode kontrollrutiner – som ikke er i bruk! Rutine- og kontrollsystemene finnes bare i en skriftlig instruks som samler støv. Det er nesten verre enn ikke å ha rutiner, for slike "instruks" virker som soveputer.

- Jeg synes også at VA-selskapene må gå i seg selv når det gjelder

rutiner og prosedyrer ved arbeid på drikkevannsledninger. Vi fant at det i særdeles mange tilfeller ikke blir foretatt noen form for desinfisering etter at man har utbedret lekkasjer på ledningsnettet. Man bare skrur ledningene sammen og setter på vanntrykk igjen. Vi vet at nettopp dette gir forurensning og sykdomstilfeller hos vannabonnentene! Der har VA-bransjen en oppgave å ta fatt i!

Morten Nicholls har registrert at vannverkskontrollen har medført store oppslag i media, spesielt i de kommuner som kom dårlig ut i kontrollen:

- Ingen liker å få negativ oppmerksomhet på denne måten og i mange kommuner har nok resultatene gått på yrkesstoltheten løs i vannverkene. Alle vil gjerne gjøre en god jobb, og jeg er sikker på at Mattilsynets rapport vil bli brukt aktivt overfor vannverkseiere og kommunale instanser i tiden fremover – kanskje som en brekkstang for å få bedre rammebetingelser. Jeg tror også at mange vannabonnenter – ikke minst industribedrifter som er avhengige av god vannkvalitet – vil bruke rapporten som pressmiddel overfor de vannverk som slurver med vannkvaliteten!

VA-loven kan komme

Toril Hofshagen i NORVAR redegjør for bransjens fremstøt mot myndighetene for å få en ny VA-lov og et avklart eierforhold til VA-infrastrukturen.

Mye tyder på at vi snart vil få en egen sektorlov for VA i Norge slik man har det bl.a. i Sverige og Finland.

- Dette er en viktig sak for VA-bransjen, som startet med kartlegging av eksisterende regelverk og rettspraksis i 2001, forteller assisterende direktør i NORVAR, Toril Hofshagen.

- Regelverket har vist seg å være fragmentert med både hull og overlappinger. Det er mange statlige aktører inne i styringen av VA-sektoren, men ingen som har en helhetlig kompetanse og ansvar for å koordinere statens innsats på området. Vi tror at både kommunene, VA-virksomhetene, kundene og statlige myndigheter vil ha fordeler av å få en sektorlov på VA-området.

- Hovedformålet med en VA-lov vil være å få en bedre regulering av forholdet mellom VA-virksomhetene og kundene, slik at begge parter vet hvilke plikter og rettigheter de har. Da vil vi kunne hindre mange av de rettsakene vi har i dag, mener Hofshagen. -I tillegg er det viktig å få ryddet opp i en del av det fragmenterte regelverket, eksempelvis få fjernet vannleveranser fra forbrukerkjøpslovens virksomhetsområde. Og vi håper at en sektorlov vil medføre at ansvarlig departement sørger for en bedre samordning med andre departementer. Det er viktig å presisere at vi ikke er ute etter å endre selve kvalitetsregelverket, som er gitt gjennom bl.a. drikkevannsforskriften og forureningsforskriften. Dette vil i stor grad kunne videreføres som det er.

- NORVAR har dessuten pekt på at spørsmålet om eierskapet til VA-anleggene med fordel kan behandles av et VA-lov utvalg. Forslaget om å sikre offentlig eierskap til VA-infrastrukturen gjennom lovregulering er fremmet i flere sammenhenger, bl.a. i NOU 2006:6 "Når sikkerheten er viktigst" og som dokument 8 forslag til Stortinget. Etter NORVARs mening henger eierskaps spørsmålet sammen med hva slags rettigheter og plikter VA-virksomhetene og kundene skal ha, sier Hofshagen.

NORVAR har i samarbeid med KS tatt opp behovet for en VA-lov med myndighetene, og nå tar myndighetene stilling til om det er påkrevet å igangsette arbeid med et lovverk: Spesialrådgiver Håvard Holm i Statens Forureningsstilsyn (SFT) bekrefter at SFT sammen med en rekke statlige etater har startet arbeidet med å vurdere behovet for et slikt lovverk.

- Vi synes NORVAR har kommet med et godt innspill, og vi regner med at vi vil ta en beslutning i løpet av høsten om hvor vidt et nytt lovverk bør utarbeides, sier Holm.